

Energetické daně

V této části jsou řešeny tzv. ekologické, environmentální či energetické daně (názvy jsou různé, zákon ani jeden z těchto názvů nepoužívá). Do naší daňové soustavy byly tyto daně implementovány v souladu se směrnicemi EU od roku 2008 (ustanovením Zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů č. 261/2007 Sb., části 45 – 47). Citovanými ustanoveními byly vytvořeny selektivní daně ze zemního plynu a dalších plynů, z pevných paliv a z elektřiny. Tyto daně zatěžující spotřebu energie měly vést k snížení emisí CO₂ a tím i ke snížení znečištění životního prostředí v kontextu konceptu tzv. ekologické daňové reformy.

Správou ekologických daní je (stejně jako u ostatních selektivních daní jako jsou spotřební daně či clo) pověřen celní orgán.

Základem daně je množství daného média vyjádřeného ve fyzikálních jednotkách (MWh spalného tepla v případě plynu či elektřiny či GJ spalného tepla v případě pevných paliv).

Povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká dnem dodání plynu, elektřiny či pevných paliv konečnému spotřebiteli. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc, termín podání daňového přiznání je shodný s termínem splatnosti daně vždy 25. den po skončení zdaňovacího období.

Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů

Předmětem této daně jsou plyny určené pro pohon motorů, výrobu tepla či pro další účely (stacionární motory, pro vozidla určená k používání mimo veřejné cesty, atd.).

Plátce daně je dodavatel, který dodal na daňovém území plyn konečnému spotřebiteli. Dnem dodání konečnému spotřebiteli vzniká povinnost daň přiznat a zaplatit. Plátcem může být také provozovatel distribuční soustavy či fyzická nebo právnická osoba, která použila plyn zdaněný nižší sazbou či osvobozený k jiným účelům.

Osvobození od daně je jednak na základě povolení k nabytí plynu osvobozeného od daně (o tomto úkonu rozhoduje celní úřad – jedná se např. o plyn použitý pro výrobu elektřiny, pro pohon lodní dopravy, pro metalurgické procesy, atd.), jednak je osvobození platné pro určité subjekty (např. osvobození plynu pro výrobu tepla v domácnostech nebo domovních kotelnách).

Daň z pevných paliv

Předmětem daně jsou pevná paliva jako černé uhlí, brikety, hnědé uhlí, koks a ostatní uhlovodíky používány pro výrobu tepla.

Plátcem daně je dodavatel, který na daňovém území dodal konečnému spotřebiteli pevná paliva, fyzická či právnická osoba, která použila osvobozená paliva k jiným účelům (než byl rozsah osvobození) či která spotřebovala nezdaněná paliva.

Osvobozeny od daně jsou pevná paliva určená k výrobě elektřiny a tepla, použitá jako pohonná hmota nebo palivo pro plavby v tuzemských vodách (nevztahuje se na soukromá rekreační plavidla). Osvobozena je také spotřeba pevných paliv při metalurgických procesech či při výrobě koksu.

Daň z elektřiny

Předmětem daně je elektrická energie.

Plátcem je dodavatel, který dodává konečnému spotřebiteli či provozovatel distribuční sítě, dále fyzická či právnická osoba která použila osvobozenou elektřinu k jiným účelům či spotřebovala nezdaněnou elektřinu.

Osvobození se vztahuje na ekologicky šetrnou elektřinu, na elektřinu vyrobenou a spotřebovanou v dopravních prostředcích, vyrobenou z již zdaněných produktů (např. ze zemního plynu či pevných paliv) v zařízeních s elektrickým výkonem do 2 MW, elektřina potřebná k výrobě elektřiny, pro provoz dráhy a drážní dopravy pro přepravu osob, atd.